

SVÅRIGHETSGRAD:

Du kan göra det lättare för dig om du nöjer dig med enbart hyllan. Dolda kablar och inbyggda spots gör arbetet lite mer komplicerat.

TIDSÅTGÅNG:

En eller två dagar.

PRISBILD:

Cirka 1000 kr plus ev. kostnad för elektriker.

Den nya hyllan med de inbyggda halogenspotsen ger dig extra plats och bättre arbetsbelysning.

Svävande hyllor med spots

Om du vill sätta hyllor på väggen i köket, så kan du använda samma trä som i bänkskivorna. Här bärs de elegant av dolda beslag och inbyggda spots ger bra ljus.

När vi hade lagt nya bänkskivor av 40 mm stavlimmad ask i köket, var det frestande att fortsätta med hyllor av samma träslag på de nakna väggarna. De kunde ju sågas till av de skivor vi hade köpt. Till skillnad från många andra hyllor, som bärs upp av dolda beslag, sitter dessa stadigt med rejäla beslag och kraftiga aluminiumskenor. De är så starka att du utan risk kan sätta en stapel tallrikar på hyllan.

Hyllorna utnyttjas också till att få ordentlig arbetsbelysning på köksbänkarna och en bättre belysning i köket som helhet. På undersidan av hyllorna bygger vi in halogenspots, och de ersätter de gamla väggmonterade lamporna. Här får vi hjälp av en elektriker, men sågar själva hål för lamporna och fräser spår, så att elektrikerna kan dra fram kablarna.

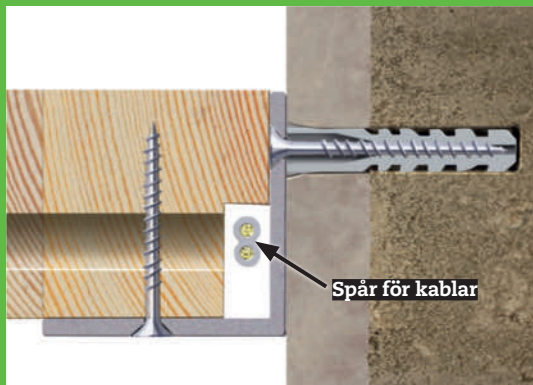
Så här får du en hylla att sväva

Den dolda monteringen

består av en 4 mm L-profil av aluminium, där båda flikarna är 40 mm – precis som tjockleken på våra hyllor.

Vi borrar ett antal hål i profilen, så att den kan skruvas fast på väggen. Därefter borrar en annan rad hål för de skruvar som nerifrån håller fast hyllan på aluprofilen.

På en del av den bakre kanten fräser vi ett urtag, där vi kan gömma undan kablarna till halogenspotsen på undersidan.

Om skivankaret dras runt, kan det inte falla ut flikarna på baksidan av skivan. Därför gäller det att knacka i skivankarna så att metallfliken fäster i väggen. Här använder vi en specialtång, ett monteringsverktyg för skivankare, som drar ut den tillhörande maskinskraven så mycket att flikarna viks ut. Därefter är det lätt att dra åt skruven och pluggen.

Skivankaret av metall knackas in

i väggen i det förborrade hålet. Kragens två taggar biter fast i skivan.

Därefter dras skruven ut med specialtång (eller skruvas ut), så att flikarna på baksidan viks ut.

4 mm aluminium

Konisk plåtborr utvidgar hålen.

Hålen i aluminiumprofilen

böras med vanlig metallbör och med relativt lågt varvtal. Det är inte nödvändigt att köpa specialbör för aluminium. Vi använder en konisk bör för metall för att skapa plats för skruvhuvudena. Hålet för kablarna görs också större.

Olika väggar kräver olika infästningar. En hylla som svävar ut från väggen utövar en större belastning på varje fästpunkt än om den monteras med konsoler. Därför är det viktigt att man använder rätt skruv och plugg till monteringen. Här är tre förslag: för lättbetong, för tegelvägg och för skivvägg.

Fasadplugg för lättbetong, lecablock och liknande.

Nylonplugg och skruv för tegel och betong.

Skivankare för gips- och andra skivväggar.

Listen skruvas fast

Det är nödvändigt att ringa efter elektriker i detta projekt, och det beror på att vi inte kan använda en färdig sats med halogenspots. Hade vi kunnat klara oss med en sådan, hade vi också fått lov att montera belysningen. Men eftersom vi inte kunde hitta en plats vid hyllan att dölja transformatorn på och eftersom vi skulle ha flera spots på plats, så skulle satsen göras om. Därmed blev det nödvändigt att kontakta en elektriker.

Vår elektriker förklarar var transformatorn kan placeras, var kablarna ska dras och vad vi får göra själva. Därefter förbereder vi så långt vi kan, och till sist kommer elektrikern och drar kablarna och ansluter dem till nätet.

Dosorna spacklas igen med gipsputs.

1 Vi markerar för hyllan på väggen där det finns två eldosor. Den ena ska inte användas, så den fylls genast med gipsputs. Den andra spacklas delvis igen, men inte mer än att röret med sladden kan sticka ut från spackelmassan.

Elröret skärs försiktigt av längs aluprofilen.

2 Aluminiumprofilen skruvas fast med kraftiga skivankare. Det visar sig att vi senare också ska använda plastpluggar med skruvar och fasadpluggar eftersom det finns tre slags väggar i köket (se även ovan).

Hylla med spots

När aluminiumprofilen satts fast på väggen, kunde arbetet ha varit nästan klart. Det enda som skulle ha återstått var att kapa en skiva i lagom storlek av köksbänksskivan, slipa den och behandla den med olja och sedan skruva fast den på aluminiumprofilen.

Men så lätt slipper vi inte undan, för vi vill sätta upp halogenspots under hyllorna för att få bra arbetsbelysning på köksbänken. Det lättaste hade varit att använda klämspots på kanten av varje hylla, men här ska spotsen sitta under hyllorna och delvis inbyggda med dold kabeldragning.

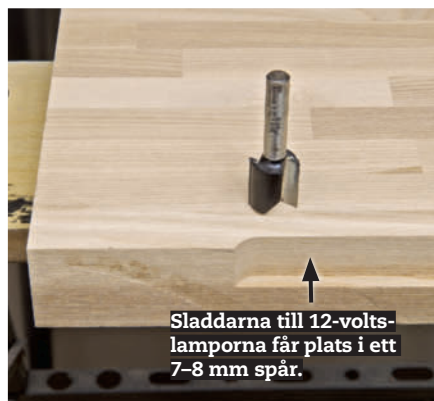
Vi sågar till tre 20 cm breda hyllor av den stavlimmade skivan.

1 Hyllorna sågas ut ur bänksskivan med cirkelsåg. Innan vi lägger skivan på sågbockarna lägger vi ett par lister mellan bockar och skiva. Då kan vi ställa in sågen att såga någon millimeter djupare än skivan och såga utan att skada bockarna.

2 Kanterna rundas av med vår handöverfräs och frässtål. De kan också fasas av med t.ex. hyvel eller slipmaskin – vilket som passar bäst. **TIPS:** Det ser snyggast ut om du fasar kanterna på hylla och bänksskiva likadana.

3 Längs en del av bakkanten på hyllan fräses ett spår, där vi kan dölja de två sladdarna till halogenspotsen. Spåret fräses bara där det är nödvändigt och fräsningen ska stoppas innan du kommer fram till kortändan.

4 Hålet för den första lampan tas upp med hålsåg. Djupet ska anpassas efter den valda lampan – se anvisningarna. Se upp så att centrumborret inte går igenom skivan.

5 Med ett vasst stämjärn hugger vi rent i hålet. Vi kollar om det är tillräckligt djupt och rensar sedan botten i hålet från stickor. **TIPS:** Diodspots blir inte lika varma som halogen och förbrukar mindre ström.

6 Nu kan vi kolla om lampan får plats i hålet. Den ska kunna tryckas in utan större motstånd och sitta fast ordentligt. När allt är som det ska, kan vi fortsätta med hål för de andra spotsen. Till höger ligger en uppochnervänd spot.

7 Nu borrar vi hål för sladdarna – från spåret längs den bakre kanten till hålen för lamporna. Vi använder en 10 mm spiralbör, som styrs mycket noga för att den inte ska ge sig iväg. Nu är det klart att dra fram sladd till varje lampas.

8 Hyllan läggs på profilen och skruvas fast. Elektrikern har kommit och dragit kabel, och väntar på att montera lamporna. Vi stryker skivan en gång till med vit olja och arbetar in med skursvamp. Sedan torkas överflödiga olja bort.

Så här skarvar du två hyllor osynligt

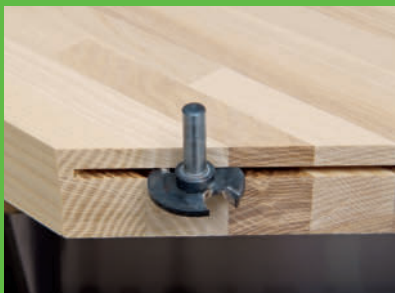
Många väljer kanske att låta hyllorna sluta en bit från hörnet och få luft mellan två hyllor. Men du kan skarva dem osynligt, även om du ska geringssåga dem.

Både hyllor och aluminiumprofil geringssågas i önskad vinkel. Om det är ett rätvinkligt hörn ska du såga i 45 grader. Här mäter vi oss fram till en vinkel på 68,5 grader. Profilerna hålls ihop med tving när de skruvas fast.

I noten läggs en lös 4 mm spont, och den trycks fast med lim. Vi stryker lim på resten av sponten och kortändarna.

För att styra hyllorna till samma nivå fräser vi ett spår i kortändarna med 4 mm notfräs. Så länge handöverfräsen förs på samma sätt längs kanten, vet vi att spåren kommer på exakt samma nivå. Vi slutar fräsa en bit från kanten.

Hyllorna skjuts ihop. Vi lägger en list tvärs över skarven med bakplåtspapper mot limmet, och pressar ihop med tving.

Synliga spots

En enklare lösning är att sätta synliga spots på undersidan av varje hylla. Här har vi fräst ett spår för sladden och efteråt fyllt spåret med svart akrylfogmassa. Om vi använder en färdig sats – och inte ändrar något i satsen (inte förlänger eller förkortar några sladdar) – behöver vi inte ringa efter en elektriker.

VIKTIGT

Låg spänning – hög risk. Tro inte att 12-voltslampor är ofarliga. Om du ändrar något i en färdig sats, är det stor risk att du omedvetet skapar en dödsfarlig brandfälla. Inte nog med att det är farligt. Det är också olagligt att ändra färdiga 12-voltssatser.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

- 40 mm stavlimmad bänkskiva av ask
- Gipsspackelmasa
- Träolja, vitpigmenterad
- 4 x 40 x 40 mm aluminiumprofil
- Halogenspots, sladd och transformator
- Pex-rör
- 5 x 40 mm skruvar
- 6 x 60 mm skruvar
- 8 mm pluggar (andra väggar kräver kanske andra pluggar)
- Trälim
- 4 mm spont av plywood

Specialverktyg

- Hålsåg till halogenspots
- Konisk plåtborr
- Handöverfräs
- 10 mm spiralborr

Där det förr bara satt ett par lampor, sitter det nu starka hyllor med inbyggda halogenspots som lyser upp på köksbänkarna.